

Gratangen kommune

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet

<i>Saksnr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Etat/Avd/Saksb</i>	<i>Deres ref.</i>	<i>Dato</i>
14/779-5	250	ORF//RGR		25.06.2014

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRING-LOVFORSLAG OM STATLIG GODKJENNING AV KOMMUNALE LÅNEOPPTAK OG LEIEAVTALER I FORKANT AV KOMMUNEREFORMEN

Fra møtet i Kommunestyre den 23.06.2014, saksnr 39/14.

De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

Gratangen kommunestyres høringsuttalelse ang. Lovforslag om statlig godkjenning av kommunale låneopptak og leieavtaler I forkant av kommunereform.

Gratangen kommunestyre viser til brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet datert 14.05.2014 om «Høring av lovframlegg om statleg godkjenning av kommunale låneopptak og langsiktige leieavtaler før iverksettning av kommunereforma».

Forslaget om en slik lovendring innebærer et kraftig inngrep i det kommunale selvstyret ovenfor alle kommuner.

Gratangen kommunestyre opplever regjeringens fremlagte lovforslag som en grunnleggende mistillit til landets folkevalgte kommunestyrerepresentanter, og dermed det kommunale selvstyre, noe som fremstår som et åpenbart paradoks sett i lys av nasjonens feiring av demokratiet gjennom Grunnlovsjubileet 2014.

Representanter for regjeringspartiene har i forskjellige sammenhenger hevdet at kommunereformen skal baseres på lokale prosesser og lokale beslutninger. Enkelte har gått svært langt i retning av å hevde at tvangssammenslåing av kommuner ikke skal skje, eller i alle fall bare i svært spesielle situasjoner.

Fra 1995 og fram til i dag har Stortinget lagt til grunn et frivillighetsprinsipp i forbindelse med endringer i kommunestrukturen:

”Stortinget ber regjeringen legge til grunn at framtidige endringer i kommunestrukturen ikke skal omfatte kommuner der kommunestyret eller innbyggerne i en folkeavstemming, har gått imot kommunesammenslåing” (Stortingsvedtak 1. juni 1995).

I ly av dette prinsippet har 14 kommuner slått seg sammen frivillig. Frivillige sammenslåinger har altså vist seg mulig over hele landet i denne 20-årsperioden uten at det har vært nødvendig med en statlig kontroll med eller godkjenning av kommunenes låneopptak eller investeringer i forkant av en sammenslåing.

Historien taler for at det derfor ikke er behov for en statlig godkjenningsordning av kommunale investeringer, låneopptak eller leieavtaler med mindre departementet mener at det kan bli aktuelt med omfattende tvangssammenslåing av kommuner våren 2017. Dersom kommunene har tillit til løftene om at det ikke skal skje tvangssammenslåing vil det heller ikke være aktuelt å foreta uansvarlige eller dårlig begrunnede investeringer i årene som kommer. Kommuner som opptrer slik risikerer da å måtte bære konsekvensene av dette selv.

Departementet foreslår at fylkesmennene skal ha ansvaret for å godkjenne de kommunale vedtakene, noe som vil innebære en svært stor grad av overføring av politisk myndighet fra lokale folkevalgte til statlige embedsmenn.

Hva som kan oppfattes som «strategiske tilpasninger» vil variere og er uansett svært uklart. Når departementet i tillegg omtaler lokalisering av bygg og muligheten for at investeringer kan skape uenighet mellom kommuner som en del av begrunnelsen for lovendringen åpner det seg muligheter for at kommuner som i dag er selvstendige kan kreve at planlagte investeringer i nabokommuner blir stoppet inntil spørsmålet om sammenslåing har blitt avgjort. Kommuner som har en sunn økonomi kan komme til å oppleve at nabokommuner med høy lånegjeld og ubalanse i økonomien blir argumenter mot godkjenning av låneopptak. Slike eller lignende tilfeller vil skape sterke motsetninger mellom nabokommunene. Det er det verst tenkelige utgangspunkt for frivillige sammenslåinger av kommuner.

Det forholdet at en kommune kan risikere å bli tvangssammenslått med en eller flere nabokommuner vil i seg selv føre til at kommunestyrene ønsker å forsere lenge planlagte investeringer av de enkle grunn at det oppstår en usikkerhet om når og hvorvidt en framtidig kommune vil gjennomføre tiltaket. Det er derfor sannsynlig at lovforslaget dersom det blir vedtatt utløser en lang rekke «strategiske» beslutninger om låneopptak for investeringer, og også andre beslutninger.

Dersom kommunene har tillit til at kommunesammenslåinger skal bygge på lokale vedtak så vil dette problemet ikke oppstå.

Gratangen kommunestyre ber med dette Regjeringen om å avvise den foreslåtte lovendringen.

Rett utskrift

André Selnes
kontormedarbeider

Kopi til: Stortinget, revisjon, arkiv.